

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра фінансів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
Протокол № 11 від “16” травня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 13 від “16” травня 2024 р.
Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Фінанси і кредит»
Юлія НЕГОДА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ’ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»

Освітня програма «Фінанси і кредит»

Факультет (ННІ) Економічний

Розробники: к.е.н., доцент Стороженко О.О.

Опис навчальної дисципліни Фінансова діяльність суб'єктів господарювання
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	
Освітня програма	«Фінанси і кредит»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	Курсова робота	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	4	4
Семестр	7	7
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	год.	__ год.
Самостійна робота	90 год.	138 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 6 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу дисципліни “Фінансова діяльність суб’єктів господарювання” є надання студентам теоретичних та практичних знань з організації та функціонування фінансових відносин підприємств та міжгалузевих фінансових відносин; техніки фінансових розрахунків; типової фінансової документації; прийомів і методів складання фінансової частини бізнес – плану; фінансування і кредитування господарської діяльності і капітальних вкладень; склад і зміст фінансової звітності підприємств.

Важливим при цьому є вивчення сутності фінансових відносин і характеру їх впливу на суспільство, розкриття діючих законів функціонування суб’єктів господарювання, теоретичних засад фінансового регулювання в ринковій економіці.

Предметом вивчення дисципліни є фінансові відносини функціонування різних організаційно-правових форм господарювання.

Основним *завданням* вивчення дисципліни є:

- дослідження основ побудови фінансових відносин в різних організаційно-правових формах господарювання та їх вплив на формування нормативно-законодавчої бази з питань фінансів і кредиту, оздоровлення економіки підприємств в умовах ринку;
- вивчення структури Фінансових ресурсів та джерел їх формування, системи фінансових показників оцінки діяльності підприємств, джерел формування основних фондів та напрямів їх ефективного використання;
- набуття практичних навичок з питань визначення фінансових результатів діяльності підприємств, нормування оборотних засобів, визначення потреби в кредитних ресурсах, розробки фінансових планів, платіжних календарів, фінансової частини бізнес-планів.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

- 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- 06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- 10. Здатність працювати у команді.
- 12. Здатність працювати автономно.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- 03. Здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- 07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію.
- 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- 12. Здатність формувати та приймати фахові рішення у сфері фінансів суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

Програмні результати навчання (ПРН):

04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.
23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	ін д	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. «Організація фінансової діяльності суб'єктів господарювання»													
Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання	10	2	2			6	10	1				9	
Особливості фінансування підприємств різних форм організації бізнесу	10	2	2			6	10	1				9	
Формування власного капіталу підприємств.	15	2	4			9	15		1			14	
Внутрішні джерела фінансування підприємства.	15	4	2			9	15		1			14	
Разом за змістовим модулем 1	50	10	10			30	50	2	2			46	
Змістовий модуль 2. «Управління фінансовими активами та залучення капіталу»													
Дивідендна політика підприємств.	10	2	2			6	10	1				9	
Фінансування підприємств за рахунок позичкового капіталу.	10	4	2			4	10	1				9	
Фінансові аспекти реорганізації підприємств.	15	2	4			9	15		1			14	
Фінансові інвестиції підприємств.	15	2	2			11	15					15	
Разом за змістовим модулем 2	50	10	10			30	50	2	1			47	
Змістовий модуль 3. «Ринкова вартість, зовнішня арена та бізнесова оптимізація»													
Оцінка вартості підприємства.	10	2	2			6	10		1			9	

Фінансова діяльність підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин.	10	2	2		6	10		1		9
Фінансовий контролінг.	15	2	4		9	15		1		14
Бюджетування на підприємстві.	15	4	2		9	15	1	1		13
Разом за змістовим модулем 3	50	10	10		30	50	2	3		45
Усього годин	150	30	30		90	150	6	6		138

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання	2
2	Особливості фінансування підприємств різних форм організації бізнесу	2
3	Формування власного капіталу підприємств.	4
4	Внутрішні джерела фінансування підприємства.	2
5	Дивідендна політика підприємств.	2
6	Фінансування підприємств за рахунок позичкового капіталу.	2
7	Фінансові аспекти реорганізації підприємств.	4
8	Фінансові інвестиції підприємств.	2
9	Оцінка вартості підприємства.	2
10	Фінансова діяльність підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин.	2
11	Фінансовий контролінг.	4
12	Бюджетування на підприємстві.	2
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання	6
2	Особливості фінансування підприємств різних форм організації бізнесу	6
3	Формування власного капіталу підприємств.	9
4	Внутрішні джерела фінансування підприємства.	9
5	Дивідендна політика підприємств.	6
6	Фінансування підприємств за рахунок позичкового капіталу.	4
7	Фінансові аспекти реорганізації підприємств.	9
8	Фінансові інвестиції підприємств.	11
9	Оцінка вартості підприємства.	6
10	Фінансова діяльність підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин.	6

11	Фінансовий контролінг.	9
12	Бюджетування на підприємстві.	9
	Разом	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові роботи;
- інші види.

6. Методи навчання

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (тезування, анотування, рецензування, складання реферату чи доповіді);
- відео метод (дистанційний, мультимедійний, веб-орієнтований тощо);
- самостійна робота (виконання завдання);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти;
- інші види.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- презентації;
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл.1 чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни **РДИС** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи **РНР** (до 70 балів): **Р ДИС = Р НР + Р АТ** .

8. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2226>)
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Стороженко О.О.

10.Рекомендовані джерела інформації

1. Давиденко Н.М., Буряк А.В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навчальний посібник. К. : ЦП «Компринт». 2017. - 300 с.
2. Давиденко Н.М., Буряк А.В., Тітенко З.М. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навчальний посібник. Видання друге, доповнене та виправлене. Київ: ЦП «Компринт». 2019. 355 с.
3. фінансової політики аграрних підприємств. Економічний форум. 2019. №4. ЛНТУ. С. 103-108
4. Буряк А.В., Дем'яненко І.В., Бойко С.В. Корпоративне бюджетування податків аграрними та переробними підприємствами. Агросвіт. № 15-16. 2022. С. 33-39.
5. Буряк А.В. Фінансовий механізм інтегрованих аграрних підприємств: теоретичний аспект. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу - Бердянський університет менеджменту і бізнесу. 2017. №1 (37) С. 93-97
6. Гонта О., Кальченко О. Фінансове планування на підприємствах реального сектору економіки. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2017. № 4 (12). С. 128–133.
7. Гнатенко, М. К. "Бюджетування як ефективний спосіб процесу планування діяльності підприємства." Вісник Одеського національного

- університету. Серія: Економіка 24, Вип. 3 (2019): 72-77.
9. Давиденко, Н. М., М. В. Горобчук. Середньострокове планування у поліпшенні бюджетної політики в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент 38 (2019): 54-59.
 10. Донін Є. О. Особливості сучасних підходів щодо специфіки класифікації оборотних активів підприємства. Економіка і організація управління. 2018. № 1. С. 75–85.
 11. Косяченко, Ксенія Едуардівна. "ЗАКОННІСТЬ У ПУБЛІЧНІЙ ФІНАНСОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ." П 68 Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник (2021): 293.
 12. Максимова М. В., Щербина А. І. Концептуальні положення фінансового планування на підприємстві. Ефективна економіка. 2019. № 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7197>
 13. Свірідова С. С. Каланжова О.П. Структура фінансового капіталу підприємства та шляхи її оптимізації. Праці Одеського політехнічного університету. 2019. № 2. С. 262-267 .
 14. Словник фінансово-економічних термінів. За ред. Давиденко Н.М. К.: НУБіП України, 2017. 309.
 15. Стороженко О.О. Теоретичні аспекти формування, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємств в сучасних умовах. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Херсон. 2018. Випуск 29/2018. С. 133-137.
 16. Тульчинська С. О., Ткаченко Т.П., Скоробогатий О.І. Основи управління прибутком підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 2.
 17. Фінансове забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід: монографія. за ред. Давиденко Н.М. К.: НУБіП України. 2017. 454с.
 18. Чернишов, В. В. "Побудова обґрунтованої системи показників фінансової діяльності підприємств машинобудівної промисловості." Науковий вісник PUET: Economic Sciences 3 (65) (2021).
 19. Чмерук Г.Г., Стороженко О.О. Сутність та визначення фінансових відносин суб'єктів господарювання. Наукового-виробничий

- журнал «Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво». 2018. № 5 (104). С.91-100.
20. Чмерук Г.Г., Стороженко О.О. Трансформація фінансових відносин суб'єктів господарювання. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2019. № 34 (104). С. 129-134.
 21. Чмерук Г.Г., Стороженко О.О. Специфіка організації економічних відносин суб'єктів господарювання в умовах цифровізації економіки. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку. Одеса. 2020. Випуск 39/2020. С. 409-417
 22. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
 23. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
 24. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
 25. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України. Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>.
 26. Офіційний портал Державної податкової служби України. Режим доступу: <http://sts.gov.ua/>.
 27. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
 28. Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України. Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
 29. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.
 30. Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>.
 31. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>.
 32. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.